

Flevo Birdwatching

Datum van de excursie:

10 April 2016

Bezochte gebied:

Oostvaardersplassen, 5600 ha wetland tussen Almere en Lelystad,
AM: 1^e excursie van 08.00 tot 12.00 uur
PM: 2^e excursie van 12.45 tot 17.00 uur

Begeleider:

Robert de Groot

Nederlandse naam	English name	Scientific name	AM	PM
Fuut	Great Crested Grebe	<i>Podiceps cristatus</i>	X	X
Dodaars	Little Grebe	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	X	
Aalscholver	Great Cormorant	<i>Phalacrocorax carbo</i>	X	X
Grote zilverreiger	Great Egret	<i>Casmerodius albus</i>	X	X
Blauwe reiger	Grey Heron	<i>Ardea cinerea</i>	X	X
Ooievaar	White Stork	<i>Ciconia ciconia</i>		X
Lepelaar	(Eurasian) Spoonbill	<i>Platalea leucorodia</i>		X
Knobbelzwaan	Mute Swan	<i>Cygnus olor</i>	X	X
Grauwe gans	Greylag Goose	<i>Anser anser</i>	X	X
Brandgans	Barnacle Goose	<i>Branta leucopsis</i>	X	X
Bergeend	(Common) Shelduck	<i>Tadorna tadorna</i>	X	X
Nijlgans	Egyptian Goose	<i>Alopochen aegyptiacus</i>	X	X
Smient	(Eurasian) Wigeon	<i>Anas penelope</i>	X	X
Wilde eend	Mallard	<i>Anas platyrhynchos</i>	X	X
Krakeend	Gadwall	<i>Anas strepera</i>	X	X
Slobeend	(Northern) Shoveler	<i>Anas clypeata</i>	X	X
Wintertaling	(Common) Teal	<i>Anas crecca</i>	X	X
Tafeleend	(Common) Pochard	<i>Aythya ferina</i>	X	X
Kuifeend	Tufted Duck	<i>Aythya fuligula</i>	X	X
Nonnetje	Smew	<i>Mergellus albellus</i>	X	X
Bruine kiekendief	Marsh Harrier	<i>Circus aeruginosus</i>	X	X
Sperwer	(Eurasian) Sparrowhawk	<i>Accipiter nisus</i>		X
Buizerd	(Common) Buzzard	<i>Buteo buteo</i>	X	X
Zeearend	White-tailed Eagle	<i>Haliaeetus albicilla</i>	X	X
Visarend	Osprey	<i>Pandion haliaetus</i>	X	X
Torenvalk	(Common) Kestrel	<i>Falco tinnunculus</i>	X	X
(H) Waterral	Water Rail	<i>Rallus aquaticus</i>	H	
Waterhoen	Moorhen	<i>Gallinula chloropus</i>	X	X
Meerkoet	(Common) Coot	<i>Fulica atra</i>	X	X
Scholekster	Oystercatcher	<i>Haematopus ostralegus</i>	X	X
Kluut	Avocet	<i>Recurvirostra avosetta</i>	X	X
Kleine plevier	Little ringed Plover	<i>Charadrius dubius</i>	X	X
Kievit	Northern Lapwing	<i>Vanellus vanellus</i>	X	X
Tureluur	(Common) Redshank	<i>Tringa totanus</i>	X	X
Zwarte ruiter	Spotted Redshank	<i>Tringa erythropus</i>	X	X
Watersnip	(Common) Snipe	<i>Gallinago gallinago</i>	X	

Excursie in opdracht van
Flevo Bird Watching uitgevoerd door:

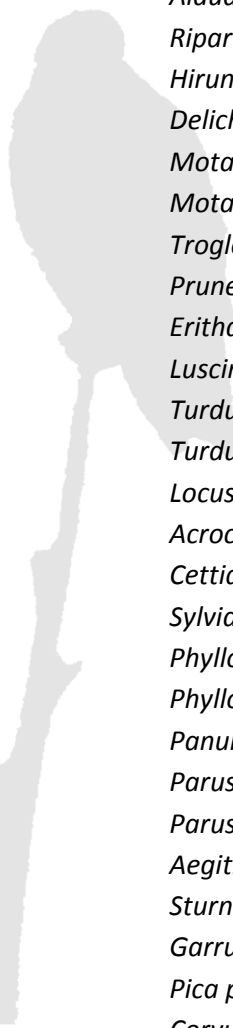
RAFIKI

BIRDWATCHING

Flevo Birdwatching

	Zwartkopmeeuw	Mediterranean Gull	<i>Larus melanocephalus</i>		X
	Kokmeeuw	Black headed Gull	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	X	X
	Stormmeeuw	(Common) Gull	<i>Larus canus</i>	X	X
	Zilvermeeuw	Herring Gull	<i>Larus argentatus</i>	X	X
	Kleine mantelmeeuw	Lesser Black-backed Gull	<i>Larus fuscus</i>	X	X
	Houtduif	Wood Pigeon	<i>Columba palumbus</i>	X	X
	Holenduif	Stock Dove	<i>Columba oenas</i>	X	X
	IJsvogel	(Common) Kingfisher	<i>Alcedo atthis</i>	X	X
(H)	Grote bonte specht	Great spotted Woodpecker	<i>Dendrocopos major</i>	H	H
(H)	Veldleeuwerik	Skylark	<i>Alauda arvensis</i>	H	
	Oeverzwaluw	Sand Martin	<i>Riparia riparia</i>	X	X
	Boerenzwaluw	Barn Swallow	<i>Hirundo rustica</i>	X	X
	Huiszwaluw	House Martin	<i>Delichon urbica</i>		X
	Witte kwikstaart	White Wagtail	<i>Motacilla alba</i>	X	X
	Gele kwikstaart	Yellow Wagtail	<i>Motacilla flava</i>	X	X
	Winterkoning	Wren	<i>Troglodytes troglodytes</i>	X	X
	Heggemus	Dunnock	<i>Prunella modularis</i>	X	X
	Roodborst	Robin	<i>Erithacus rubecula</i>	X	X
	Blauwborst	Bluethroat	<i>Luscinia svecica</i>	X	X
	Merel	Blackbird	<i>Turdus merula</i>	X	X
	Kramsvogel	Fieldfare	<i>Turdus pilaris</i>		X
	Snor	Savi's Warbler	<i>Locustella luscinioides</i>	X	H
	Rietzanger	Sedge Warbler	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	X	H
(H)	Cetti's zanger	Cetti's Warbler	<i>Cettia cetti</i>		H
	Zwartkop	Blackcap	<i>Sylvia atricapilla</i>	X	X
	Fitis	Willow Warbler	<i>Phylloscopus trochilus</i>	X	X
	Tjiftjaf	Chiffchaff	<i>Phylloscopus collybita</i>	X	X
	Baardman	Bearded Tit	<i>Panurus biarmicus</i>	X	X
	Pimpelmees	Blue Tit	<i>Parus caeruleus</i>	X	X
	Koolmees	Great Tit	<i>Parus major</i>	X	X
	Staartmees	Long-tailed Tit	<i>Aegithalos caudatus</i>	X	
	Spreeuw	(Common) Starling	<i>Sturnus vulgaris</i>	X	X
	Gaai	(Eurasian) Jay	<i>Garrulus glandarius</i>	X	X
	Ekster	Magpie	<i>Pica pica</i>	X	X
	Kauw	(Eurasian) Jackdaw	<i>Corvus monedula</i>	X	X
	Raaf	(Common) Raven	<i>Corvus corax</i>	X	X
	Zwarte kraai	Carrion Crow	<i>Corvus corone</i>	X	X
	Roek	Rook	<i>Corvus frugilegus</i>	X	
	Huismus	House Sparrow	<i>Passer domesticus</i>	X	X
	Vink	Chaffinch	<i>Fringilla coelebs</i>	X	X
	Groenling	Greenfinch	<i>Chloris chloris</i>	X	X
	Putter	Goldfinch	<i>Carduelis carduelis</i>	X	
	Kneu	Linnet	<i>Carduelis cannabina</i>	X	X
	Rietgors	Reed Bunting	<i>Emberiza schoeniclus</i>	X	X

X =	70	69
H =	3	4

Dagtotalen: 76

4

80

Soorten waargenomen /
Species observed

(H) = Alleen gehoord /
Heard only

Total

Opmerkelijk: Ochtend-excursie: Visarend, Middag-excursie: Kramsvogel

Weer: Onderweg er naar toe hadden sommige deelnemers aan de ochtend-excursie nog regenbuien, maar eenmaal in het gebied was en bleef het droog. Het werd zelfs zonnig. Wind tot 2 Beaufort uit Noord, Temperatuur tot 15 °C.

Nummers tussen haakjes corresponderen met nummers op de kaart hieronder. Groene tekst is algemene beschrijving, zwart is waargenomen op excursie

Ochtend-excursie:

Trekvogellandje (18) Een stukje land dat nooit ergens toe heeft gediend. Nu ingericht als een plasdraslandje. Valt in de zomer droog, maar wanneer er water zichtbaar is dan zitten er vaak veel vogels. Zwarte Ibis, Kleine Zilverreiger, Roerdomp en Ooievaar zijn hier gezien. Ook in de bosjes tussen het veld en de sluis verschillende zangvogels: Zanglijster, Groenling, Fitis, Tjiftjaf, Kneu en Braamsluiper, Grasmus, Putter en Nachtegaal : .We rijden langs de zuidrand van het park naar de Oostvaardersdijk. Vraatschade door de paarden en Edelherten. Onderweg een klein aantal Kauwen. Eenmaal bij het oudste gebouw van Flevoland steken we de nog rustige weg over en begint de teller te tikken. Grote Zilverreiger, Groenling, Fitis, Tjiftjaf, Watersnip. We krijgen nog meer goed in beeld: Kneu, Rietgors, Boerenwaluw. Ineens wijst een van de deelnemers naar boven, een grote licht gekleurde roofvogel. Recht boven ons op minder dan honderd meter: Visarend. Iemand zegt dat de dag niet meer stuk kan. Klopt eigenlijk wel. Nonnetjes in de jachthaven, zeven vrouwen en twee mannen.

Parking Zuid (16) Parkeerplaats met inrit die haaks staat op de Oostvaardersdijk, voorzichtig. Naast de dijk is er een tien meter brede rietrand, natuurlijk afhankelijk van seizoen een kans op Blauwborst, Waterral, maar vaak doortrekkende vogels, de Oostvaardersdijk is een trekroute voor zangvogels maar ook voor Koekoek, Boomvalk, Sperwer. Het blijft hier opletten. In het ondiepe meer staat een lange rij struiken die als broedkolonie dienen voor Aalscholvers, maar ook voor Lepelaar en zeker als roest voor deze soorten en Grote Zilverreiger Het eiland enkele honderden meters noordelijk is ontstaan na het berging van een Lancaster bommenwerper uit de tweede wereldoorlog, de dijk die daarvoor nodig was is mee terug genomen en als een eilandje vlakbij de oever achtergelaten: Daar rijden we langs, de volgende parking is interessanter, en minder druk.

Parking Noord (17) Ruime parkeerplaats met makkelijke inrit. Aan de oostkant van de parkeerplaats is in de verte, op 3.1 km afstand, het nest van de Zeearend te zien. Dichterbij op het ondiepe meer zelden heel veel vogels, maar bij een sterke westenwind willen grote groepen duikeenden (Kuif en Tafel) en Slobeend wel eens schuilen. Het water van dat meer is ondiep en wordt snel troebel door golfslag die modder opwerfelt. Aan de kant van het IJsselmeer ligt een schuilhaven met steigers en golfbrekers. In de zomer heel veel Visdieven, maar ook Noordse Sterns, Kokmeeuwen, Stormmeeuwen en broedende Holenduiven op de golfbreker. De struiken iets meer naar het noorden beschutten soms grote groepen waadvogels, tientallen Watersnippen : .Nu zit er maar een Watersnip, maar we hadden er eerder al vijf. De meeuwen zijn Storm-, Kleine Mantel- en Kok-. Aan de andere kant kijken we eerst even naar het nest van de Zeearend, we zien de vogel naast het nest op grote afstand van ons. En dan richt de aandacht zich op het riet vlak voor onze voeten. In korte tijd zien we Blauwborst, Baardman, Rietzanger en een Fitis/Tjiftjaf. Een Snor komt in beeld, een Rietgors. Er vliegt nog een Zilverreiger langs. Een Waterral gilt even in het riet, maar die blijft - natuurlijk - buiten beeld. .

Keersluisplas en Bovenwater(9) De eerste ligt ten zuiden van de Knardijk, is ondiep, troebel en vaak goed voor Slobeenden en Lepelaars. Deze plas vriest snel dicht en dan verdwijnen de vogels ook allemaal. De ander kant van de dijk heeft het diepere Bovenwater, met waterplanten, helderder. In de winter langer open, en dan goed voor Brilduiker, Nonnetjes, Fuut en vaak Rosse Stekelstaarteend. In trektijd soms honderden Zwarte Sterns en Dwergmeeuwen. Let ook op kleine fuutachtigen: Dodaars en Georde Fuut, zelfs vaak in prachtkleed en dan onmiskenbaar, in de winter soms ook Kuifduiker : Er zit niet heel veel. Een stukje verder wel een Bruine Kiekendief. We zien de Aalscholverkolonie. Daar blijft het een beetje bij.

Oostvaardersveld met Krakeendhut (5) en Poelruiterhut (6) Een terrein dat opnieuw is ingericht om dezelfde vier landschappen te hebben als in de Oostvaardersplassen. Maar hier is een aantal paden aangelegd waardoor men toegang heeft en die landschappen kan verkennen. Open water, grasland, rietkragen en wilgenbos. De twee metalen hutten stonden er van oudsher al, het houten kijkscherm is nieuw: De IJsvogel is natuurlijk kat in het bakkie. Ze vliegen meermalen het nest in, zitten goed in beeld, weliswaar een beetje in de schaduw, maar de kleur spat ervan af. Een aantal eenden erbij op de lijst: Smient, Wintertaling, Slobeend en ook Kleine Plevier en Gele Kwikstaart. Een paar Bruine Kiekendief vliegt achter ons langs, prooioverdracht lijkt het, maar niet heel fanatiek. Een Rietgors west van de weg. Vier Reeën springen door de vegetatie, ze kunnen nauwelijks een kant op. Er lopen aardig wat mensen in het gebied.

Grote Praambult (8) Uitzicht over een heel groot terrein. Recht vooruit het oude talud van de brug. Links ervan de restanten van een bos van Vlier, wilg en wat Meidoorn. Volkomen weggegeten door Edelherten en Konik-paarden, die in de winter de bast van de bomen pellen. Rechts een zandvlakte met waterplassen, let hier op Vos, Raaf, in de bomen er om heen zit ook vaker een Havik en vrijwel zeker Buizerd. Heckrund loopt hier ook meestal in beeld: Weids, groots, maar kaal landschap. Putter vliegt voorbij, de Zearend vliegt van het nest, stijgt hoger en hoger en wordt door Raven weggepest. Een dode Kerkuil bewijst dat contact met de spoorwegen beter alleen administratief kan zijn en niet fysiek. Witte Kwikstaart vind het (hoog-)spannend op de leiding. We rijden verder en zien nog wat vratschade door Bevers. Afgeknaagde stobben en een dikke tak die kaal gegeten is.

Oostvaarder(1), NME Centrum gemeente Almere. Twee verdiepingen vogelplezier. Op de eerst verdieping een zaal met glazen ramen die een goed uitzicht biedt op de Oostvaardersplassen. Soms, in de zomer, kunnen de ramen open geschoven. Op de tweede verdieping ligt het Kraaiennest, een open balkon, wel met een dak erboven, maar zonder de vertekening die zelfs de beste ruiten toch nog altijd geven. Op de eilandjes in het meer voor dit gebouw broeden Kluut, Kievit, Kleine Plevier: Altijd zijn er Grauwe Ganzen en het spektakel van een Vos in de lente die de gansjes belaagt. Goede kans op meerdere soorten roofvogels, Zearend, Slechtvalk, Bruine Kiekendief maar ook Sperwer, Havik, Buizerd en soms, voor een paar dagen in de herfst Visarend: We zien hier de Kluten goed dichtbij. Op de eilandjes zitten er tientallen. Er broeden Nijlgans, Kievit en Grauwe Gans. Ook een ouderpaar met pullen maakt gebruik van het veilige eiland. Vossen zullen niet gauw overzwemmen. De Brandganzen op het gras veld voorbij het water zijn nerveus, maar dat heeft meer met de trek naar het noorden te maken dan met bedreigingen. We zijn nu al meer dan vier uur onderweg, en het einde van de excursie is daar. Dan vliegt er toch nog net een Roek over, behoorlijk ongewoon voor de OVP, maar een grijze snavel en andere roep verraden hem/haar.

Middag-excursie:

We stappen in bij het bezoekerscentrum en meteen vliegt er een Zwartkopmeeuw boven ons, andere roep dan Kokmeeuw en erg witte, doorschijnend bijna, vleugels.

Trekvogellandje (18) Een stukje land dat nooit ergens toe heeft gediend. Nu ingericht als een plasdraslandje. Valt in de zomer droog, maar wanneer er water zichtbaar is dan zitten er vaak veel vogels. Zwarte Ibis, Kleine Zilverreiger, Roerdomp en Ooievaar zijn hier gezien. Ook in de bosjes tussen het veld en de sluis verschillende zangvogels: Zanglijster, Groenling, Fitis, Tjiftjaf, Kneu en Braamsluiper, Grasmus, Putter en Nachtegaal : . We vinden niet alles terug wat er vanochtend was, maar scoren wel Oeverzwaluw, zo'n Visarend komt ook maar een keer. De Nonnetjes in de jachthaven van die ochtend zijn gereduceerd tot drie vrouw en een man. Maar dat mannetje zwemt wel dichterbij.

Parking Zuid (16) Parkeerplaats met inrit die haaks staat op de Oostvaardersdijk, voorzichtig. Naast de dijk is er een tien meter brede rietrand, natuurlijk afhankelijk van seizoen een kans op Blauwborst, Waterral, maar vaak doortrekkende vogels, de Oostvaardersdijk is een trekroute voor zangvogels maar ook voor Koekoek, Boomvalk, Sperwer. Het blijft hier opletten. In het ondiepe meer staat een lange rij struiken die als broedkolonie dienen voor Aalscholvers, maar ook voor Lepelaar en zeker als roest voor deze soorten en Grote Zilverreiger Het eiland enkele honderden meters noordelijk is ontstaan na het berging van een Lancaster bommenwerper uit de tweede wereldoorlog, de dijk die daarvoor nodig was is mee terug genomen en als een eilandje vlakbij de oever achtergelaten: We rijden hier langs, maar stoppen niet.

Parking Noord (17) Ruime parkeerplaats met makkelijke inrit. Aan de oostkant van de parkeerplaats is in de verte, op 3.1 km afstand, het nest van de Zeearend te zien. Dichterbij op het ondiepe meer zelden heel veel vogels, maar bij een sterke westenwind willen grote groepen duikeenden (Kuif en Tafel) en Slobeend wel eens schuilen. Het water van dat meer is ondiep en wordt snel troebel door golfslag die modder opwerfelt. Aan de kant van het IJsselmeer ligt een schuilhaven met steigers en golfbrekers. In de zomer heel veel Visdieven, maar ook Noordse Sterns, Kokmeeuwen, Stormmeeuwen en broedende Holenduiven op de golfbreker. De struiken iets meer naar het noorden beschutten soms grote groepen waadvogels, tientallen Watersnippen : We vinden de Blauwborst vrij snel terug, en deze komt enkele keren vrij lang in beeld, de Snor laat zich kort horen, en Baardmannen vliegen een paar korte stukjes. Gezien, maar niet heel bevredigend. Twee Holenduiven vliegen kort langs ons, wel heel snel, niet veel detail te zien.

Grote Zilverreiger (14) Bij deze hut is het pad er naartoe vaak interessanter dan de hut zelf. Meerdere jaren is de vegetatie voor de kijkgaten te hoog opgeschoten en dan zie je weinig. Maar in de rietvelden aan beide kanten van het pad zitten mezen, Baardman en Rietgors, in het voorjaar aangevuld met Blauwborst en alle zangers die van riet houden. Snor, Rietzanger, Kleine Karekiet : Bij het binnengaan in het gebied horen we het riedeltje van de Cetti's Zanger. Die zijn behoorlijk moeilijk te localiseren, en al helemaal wanneer ze daarna hun snavel houden. Deze doet dat totdat we weer weg gaan, en dan ineens weer een paar keer korte strofes. Frustrerend, maar ik weet waar ze met tientallen zitten; Camargue en Matarrana vallen echter buiten het kader van deze excursie. We zien Fitis, die zingt en bevestigt de determinatie.

Keersluisplas en Bovenwater(9) De eerste ligt ten zuiden van de Knardijk, is ondiep, troebel en vaak goed voor Slobeenden en Lepelaars. Deze plas vriest snel dicht en dan verdwijnen de vogels ook allemaal. De ander kant van de dijk heeft het diepere Bovenwater, met waterplanten, helderder. In de winter langer open, en dan goed voor Brilduiker, Nonnetjes, Fuut en vaak Rosse Stekelstaarteend. In trektijd soms honderden Zwarte Sterns en Dwergmeeuwen. Let ook op kleine fuutachtigen: Dodaars en Geoorde Fuut, zelfs vaak in prachtkleed en dan onmiskenbaar, in de winter soms ook Kuifduiker : .We vinden bij de Aalscholverkolonie een Bruine Kiekendief, er zeilvliegt heel hoog een Sperwer. De vraag valt of Sperwers eigenlijk wel zeilvliegen? Volgens www.countrysideinfo.co.uk/newpage1.htm doen ze dat ook wel, maar we kennen ze natuurlijk het best als stiekeme sluipmoordenaars in het bos. Behendig tussen de takken door uit een hinderlaag kleine vogels vangend.

Oostvaardersveld met Krakeendhut (5) en Poelruiterhut (6) Een terrein dat opnieuw is ingericht om dezelfde vier landschappen te hebben als in de Oostvaardersplassen. Maar hier is een aantal paden aangelegd waardoor men toegang heeft en die landschappen kan verkennen. Open water, grasland, rietkragen en wilgenbos. De twee metalen hutten stonden er van oudsher al, het houten kijkscherm is nieuw: Ook weer IJsvogels, de eenden, maar ook Ooievaars, strakke nekken voor zwart-witte vleugels en lange poten daar weer achter. Tussen de Meidoorns zitten meerdere Kramsvogels. Achterblijvers van de grote aantallen die hier in de winter verblijven. We kunnen goed Kleine Plevier zien en Wintertaling in het zonnetje, Slobeend en Smient. Gewoon een leuk scala aan soorten.

Grote Praambult (8) Uitzicht over een heel groot terrein. Recht vooruit het oude talud van de brug. Links ervan de restanten van een bos van Vlier, wilg en wat Meidoorn. Volkomen weggegeten door Edelherten en Konik-paarden, die in de winter de bast van de bomen pellen. Rechts een zandvlakte met waterplassen, let hier op Vos, Raaf, in de bomen er om heen zit ook vaker een Havik en vrijwel zeker Buizerd. Heckrond loopt hier ook meestal in beeld: De tijd is krap aan het worden, maar toch nog even kijken. Een Zeearend in beeld bij het nest, En natuurlijk heel veel grazers, We blijven kort, en zijn na meer dan vier uur weer bij het beginpunt. Oostvaarders, bezoekers- en milieu-educatie-centrum van de gemeente Almere.

Flevo Birdwatching

Meer weten? Boeken over de Oostvaardersplassen:

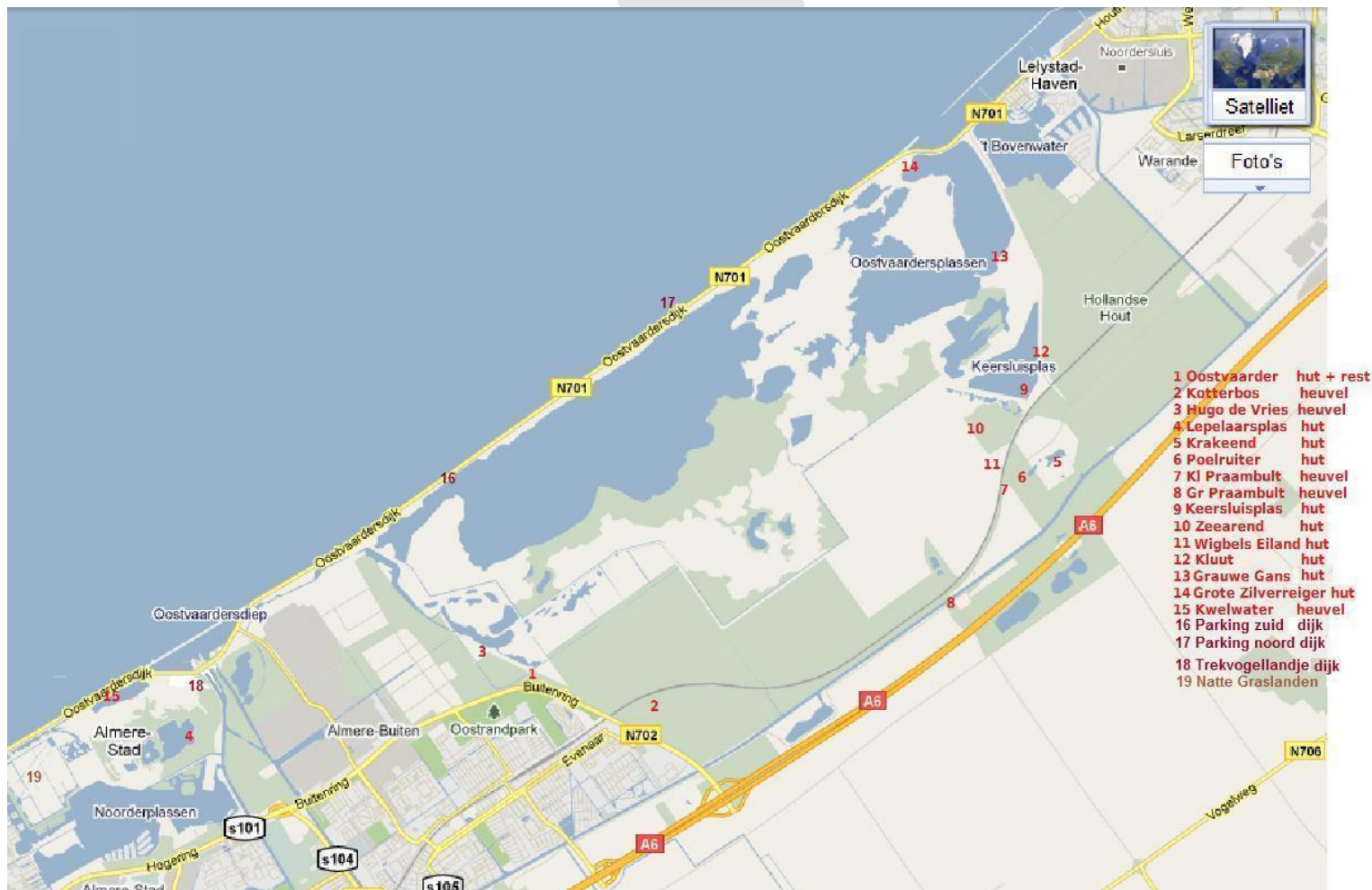
Titel: De Oostvaardersplassen, voorbij de grenzen van het vertrouwen. Fotografie: Ruben Smit.
Tekst: Rinske Hillen en Jan Daan Hillen, in samenwerking met Frans Vera. ISBN 978-90-

816300-1-6.

Titel: Oostvaardersplassen, nieuwe natuur op oude zeebodem. Samenstelling: Bremer, P., Berg, L van den, Euverman, G., Wigbels, V., Tempel, J. Uitgever: Staatsbosbeheer ISBN: 90-805009-2-5

Hutten en uitkijkeuvels in Flevoland, in of bij het gebied van de Oostvaardersplassen.

Excursie in opdracht van
Flevo Bird Watching uitgevoerd door:

RAFIKI

BIRDWATCHING

